

GUY DIDELEZ
&
LIEVEN DE PRIL

Ik ben iemand/ niemand

Vijfde druk

De monoloogversie van het boek werd intussen al door zo'n
40.000 toeschouwers bijgewoond.

Didelez, Guy en Lieven De Pril
Ik ben iemand/niemand

Vijfde druk

© 2017 SU Books / WPG Uitgevers België nv, Rijnkaai 100/A11,
B-2000 Antwerpen en Guy Didelez en Lieven De Pril
www.wpg.be – info@wpg.be
www.guydidelez.be
www.ikbeniemandniemand.be

Vertegenwoordiging in Nederland:

WPG Media BV
Wibautstraat 133
1097 DN Amsterdam
Postbus 1050
1000 BB Amsterdam

Omslagontwerp: Herman Houbrechts
Vormgeving binnenwerk: Annemie Van den Eede

D/2017/0034/326
ISBN 978 90 02 26472 6
NUR 285

Sommige details, plaatsen en namen werden in het boek aangepast
om de anonimiteit te bewaren.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd – op enige
manier – zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de
uitgever.

DEEL 1

‘Evi, Emilie, opstaan. Eerste schooldag!’

Nog voordat mama de deur van onze slaapkamer opnieuw had dichtgetrokken, was ik mijn bed al uit. Evi, die aan haar laatste jaar lager onderwijs begon, zag er nog slaperig uit, maar ik lag al uren wakker. Hoewel ik het natuurlijk nooit zou toegeven, vond ik de overstap naar de middelbare school best spannend. Om te beginnen moest ik elke ochtend en elke avond samen met Angela, mijn oudere zus, tien kilometer met de bus. Dat was op zich al een avontuur. Ik kwam Wieze nooit uit en kon de keren dat ik op een bus had gezeten op de vingers van mijn hand tellen.

En dan was er de nieuwe school. Ik wilde etalagiste worden en hoopte veel lessen te krijgen waarin ik mijn teken- en knutseltalent kon tonen. Maar voordat ik mij in die richting kon specialiseren, moest ik eerst nog een paar jaren zien door te komen. Daar zou ik onder andere leren naaien. Dat leek me tof. Ik droomde ervan om mijn eigen spulletjes te maken.

Op de bus zocht ik een plaatsje naast Tamara, mijn nicht, die nauwelijks enkele maanden ouder was dan ik en bij mij in de klas zou zitten. Tamara had altijd heel veel bewondering voor mij. Ik besloot haar niet te ontgoochelen en vertelde haar meteen dat ik niet van plan was om in die nieuwe school met me te laten sollen. ‘Die tijd is definitief voorbij. Als ’t niet naar mijn goesting gaat, zullen ze mij nog leren kennen!’

Tamara staarde me vol bewondering en met open mond aan. Ik vond het geweldig om meteen met een fan aan mijn zij de school binnen te stappen!

Toch, ondanks mijn grote mond, hield ik me het eerste uur heel rustig. Ik ging netjes in de rij staan, liep zo mak als een lammetje achter de andere leerlingen de trap op en luis-terde naar alle geboden en verboden die de juf, die zelf haar eerste jaartje les gaf, netjes op een rijtje zette. Daarna vulde ik gewillig het briefje in waarop we van de juf bovenaan ‘1 september 1990’ moesten schrijven. Dan vroeg de juf ons niet alleen de namen van alle broers en zussen – een hele reeks in mijn geval – maar ook het beroep van vader en moeder te vermelden.

Pas toen de juf die briefjes ophaalde en bestudeerde, begon het fout te lopen.

‘Emilie Winkelmans?’ zei ze. ‘En je vader heet Ugolini?’

Ik knikte. Papa heette inderdaad Ugolini. Mijn grootvader had nooit veel naar zijn zoon omgekeken. Papa werd grootgebracht in tehuizen. Als hij toch eens thuis was, kreeg hij slaag. Dat hardde hem.

De juf begreep er intussen nog altijd niets van. En het raadsel werd nog groter toen ze de naam van mijn moeder op het papiertje las.

‘En je moeder heet Stijnen. Je heet dus ook niet naar je moeder?’

Ik haalde mijn schouders op. Wat maakte het uit, Winkelmans, Ugolini of Stijnen? Ik was Emilie, de zus van Brigitte, die de school alweer verlaten had en op die manier het aantal nachtmerries bij leerkrachten flink verminderd had, en van Angela, die het al met al toch wat rustiger aan deed dan haar voorgangster.

Maar de juf bleef zich in het probleem vastbijten.

‘Waar komt die naam Winkelmans dan vandaan?’

‘Van de eerste man van mama. Die heette Winkelmans. Mama was allang bij hem weg voor ik geboren werd.’

De juf trok een bedenkelijk gezicht. ‘Maar als je zijn naam draagt, ben je toch een dochter van die eerste papa?’

‘Nee’, zuchtte ik geïrriteerd. ‘Ik ben van de tweede papa!’

‘Raar!’ vond de juf, die toch iets moest zeggen. Ze liet het probleem voor wat het was en stapte naar een volgende leerling.

Ik zag hoe sommige klasgenootjes nieuwsgierig naar me gluurden. Ook Tamara keek me aan. Ongetwijfeld verwachtte ze een stoere reactie op al die onbeschaamde blikken.

‘Niks raar!’ flapte ik er daarom uit. ‘Ik zal toch wel weten wie me gevogeld heeft, zeker?’

Een komiek kon geen betere openingszin bedenken! De hele klas schaterde het uit.

‘Genoeg!’ schreeuwde de juf zo hard ze kon, en ze sloeg keihard met haar vlakke hand op de sofa. ‘Zulk taalgebruik wil ik niet. Buiten!’

‘Waar de vogeltjes fluiten...’ kon ik niet nalaten te rijmen. Maar met de deurkruk al in mijn hand bedacht ik er nog een leukere.

‘En de fluitjes vogelen...’

Mijn succes kon nu helemaal niet meer stuk. Er ging een geweldige lachkramp door de klas en terwijl ik de gang op slofte, wist ik dat mijn naam gevestigd was. Op de eerste dag al had ik mijn visitekaartje afgegeven. Emilie Winkelmans liet niet met zich sullen...

Dat had ik thuis geleerd. Daar werd weinig gepraat. Er werd vooral geroepen. Als Dave en Frank, mijn oudere stiefbroers, weer eens een ruit ingesmeten hadden of tijdens het vechten een van hun ‘vrienden’ een bloedneus bezorgd hadden... Als Brigitte haar jongere zusje Angela tot bloedens toe in de

arm beet... Als mama ruzie maakte met papa omdat hij nog altijd niets gedaan had aan de lekken in huis... Dan vloekte papa Italiaanse verwensingen dat het kraakte. Of erger nog, dan werd hij uitzinnig van woede en sloeg en trapte hij, of gooide met alles wat hij pakken kon.

Zo was er het voorval met de waterketel. Ik was nog heel klein en ik weet niet meer hoe het begonnen was. Feit was dat papa bij de waterketel stond. Hij wilde koffie maken. Mama riep iets naar hem en hij brulde terug: 'Chuidi quella sporca boccaccia!'

Ik wist niet wat het betekende, maar aan de toon waarop papa het riep, voorspelde het niet veel goeds. Ik bleef in een hoekje van de keuken zitten en probeerde me te concentreren op de blokjes waarmee ik op de vloer een toren wilde bouwen. Tot ik ineens een kreet hoorde en, gelijktijdig bijna, het geluid van de waterketel die op de grond kletterde.

Toen ik opkeek, danste mama gillend van pijn in het rond. Haar bloes was plotseling doornat en ze trok er zo hard aan dat de knopen eraf sprongen. Zelfs papa was ervan geschrokken. Hij rende naar haar toe en wilde haar helpen de bloes uit te doen, maar terwijl ze met haar ene hand aan het kledingstuk bleef trekken, duwde ze hem met haar andere hand van zich af. 'Weg!' gilte ze. 'Weg!'

Wat er toen in welke volgorde gebeurd is, weet ik niet meer. Ik was nog te klein en ik kan me het hele voorval slechts gedeeltelijk voor de geest roepen. Maar ik weet nog wel dat de dokter later bij ons thuis was en dat mama naakt en met roodverbrande borsten in de keuken stond. Het maakte diepe indruk op mij. Ik had mijn moeder nooit eerder naakt gezien en ook daarna gebeurde dit nooit meer. Ik droomde er nachten aan een stuk over. Dan werd ik badend in het zweet wakker en hoorde ik mama gillen.

Toch was er een andere, nog ergere droom die altijd terug-

kwam. Pas later realiseerde ik me dat het geen droom was en dat alles echt gebeurd was. Ik speelde in de tuin en liep de garage binnen. Omdat we geen auto hadden, stond heel die garage vol rommel. Zelfs de vloer lag vol rotzooi: eten voor de vele dieren die we hadden, oude lakens waarmee we tenten maakten, glas dat nooit was opgeveegd... Ik weet niet meer wat ik in de garage ging doen of waarom ik er was binnengelopen. Ik herinner me alleen dat ene beeld: mama die vlak onder een balk op de ladder stond, een touw in haar hand. Hoewel ik nog een kind was, werd het me in een flits duidelijk wat mama daar stond te doen en waarom ze dat touw in haar hand had. Kwam het misschien door haar ogen? Nooit eerder had ik zoveel ontredde in haar ogen gezien.

‘Emilie’, prevelde ze. ‘Emilie.’

Ik werd bevangen door een onverklaarbare angst, liep met uitgestoken armpjes op haar toe, struikelde, viel plat op mijn buik in het glas dat daar overal lag, voelde de gruwelijke pijn in mijn lichaam snijden.

Het volgende ogenblik stond mama naast mij.

‘Emilie! Wat doet gij hier? Gij moet hier niet zijn.’

Ze haalde een zakdoek tevoorschijn en probeerde het bloed te stelpen. Ik was ontroostbaar. Ik schreeuwde alsof mijn wereld verging, en eigenlijk was dat ook zo.

Het volgende ogenblik verscheen papa in de deuropening. Hij zag de ladder en het touw op de grond. Hij zag het bloed dat uit mijn handjes liep, en hij zag mama, die het depte en mij dicht tegen haar trillende lichaam hield. Hij keek ons met een krijtuit gezicht aan, zijn ogen groot van ontzetting.

Later die dag beloofde mama dat ze dit nooit meer zou doen. Papa trok haar dicht tegen zich aan en gaf haar een kus op haar wang. Het was een van de weinige keren dat ik mijn ouders zag kussen.

Ik hoorde ze wel vaak zingen. Samen of apart. Mama had iets met Tina Turner. 'I left a good job in the city. Working for the man every night and day...' Wanneer ze bij het refrein was aanbeland, kwam papa steevast naast haar staan. Dan deed hij of hij een microfoon in de hand had en zong met zware stem mee. 'Rolling, rolling on the river.' Ze brachten het liedje altijd met zoveel overtuiging dat het leek of ze op dat ogenblik Ike en Tina geworden waren. Ook voor de rest leefde papa zich perfect in Ikes rol in. Dat werd me duidelijk toen ik jaren later in de wachtkamer van de dokter een tijdschrift vond waarin beschreven werd hoe Ike Tina sloeg zodra ze onder de spotlights vandaan waren.

Als papa begon te zingen, koos hij meestal voor Italiaanse liedjes, die we in koor probeerden na te kwelen. *Un canto a Galicia* van Julio Iglesias bijvoorbeeld. Ik verstond niets van de tekst en ik brabbelde er mijn eigen woorden op. Papa moest dan altijd lachen en streelde me over het hoofd. Dat voelde goed tot in de toppen van mijn tenen.

Als kind had ik een heel goede stem. 'Een engelenstem', zei mama soms. Dat vond de pastoor ook. Toen ik zo'n jaar of acht was, vroeg hij me om mee te zingen in het kerkkoor. Ik ging direct akkoord. Niet omdat ik zo gelovig was, maar omdat ik graag zong en omdat ik graag had dat de mensen bewonderend naar me keken.

Frank was ook best trots op zijn 'golden voice', zoals hij zijn stem noemde. Maar omdat hij alle cafés in de buurt kort en klein sloeg, kwam de pastoor hém nooit vragen om in het kerkkoor te zingen. In plaats daarvan imiteerde Frank Elvis. *You were always on my mind* was zijn lievelingsnummer. Bij gebrek aan een echte gitaar was hij kampioen in het luchtgitaar spelen. Als er toen al wedstrijden voor luchtgitaristen hadden bestaan, had hij die vast gewonnen.

Ook Angela had een ongelooflijk zuivere stem. Alsof je met een mes tegen kristal aan tikte.

Mama en papa hielden niet alleen van zingen, ze dansten ook graag. Op elk familiefeest vergaten ze het feit dat er weer eens kalkoenrollade met champignonsaus was opgediend. Liever schoven ze als eersten de tafels aan de kant en stoven de vloer op. Tango, wals, salsa, quickstep, rock-'n-roll... ze konden alles. Mama danste bij voorkeur op hoge hakken. Dan raakten enkel haar tenen nog de vloer en leek ze te zweven. Ook papa danste graag. Ik weet nog goed hoe hij me tijdens een sinterklaasfeest de eerste passen leerde. Op mijn blote voeten mocht ik boven op zijn schoenen staan. En terwijl hij zijn grote hand tussen mijn schouderbladen legde, prevelde hij zachtjes in mijn oor. 'Slow, quick-quick, slow...' Hoewel ik niet durfde op te kijken en halsstarrig mijn blik op mijn voeten gericht hield, voelde ik dat de hele zaal toen naar me keek. Ik wist dat niemand een papa had zoals ik en dat alle meisjes stikjaloers op me waren.

Toen ik ouder was, begon papa als dj. Als er een nieuwe hit uitkwam, kocht hij het plaatje. Vaak had mama er kritiek op. 'Ge kunt uw geld beter aan andere dingen uitgeven!' Papa bezwoer haar dat hij het geld dubbel en dwars zou terugverdienen. 'Ze komen hier nog in rijen aanschuiven om mij te vragen.'

Maar papa verdiende met zijn discobar nooit veel. Hij had te weinig aanvragen. Het bal van de brandweer, het bal van de gemeente, een trouwfeest hier of daar... Dat er zo weinig interesse was, had niet met papa's kwaliteiten als dj te maken, wel met het feit dat hij geen auto had. De organisator moest zelf voor het vervoer van het materiaal instaan.

Dat was een hele klus, want papa was niet tevreden met alleen maar een draaitafel en wat bakken met platen. Daarom maakte hij voor zijn discobar een gevelbreed decor van wel zeven meter lang! Aan beide kanten van de draaitafel stond een paneel van twee meter bij twee met daarop links

een dansende vrouw en rechts een dansende man. Die panelen had papa niet alleen zelf gezaagd en beschilderd, hij had er ook een houten raamwerk bij gemaakt zodat ze allebei rechtop konden staan. Heel indrukwekkend!

Maar die panelen hadden ook hun nadelen. Een gewone auto volstond niet om alles te vervoeren. Er was een heuse aanhangwagen nodig. Voor het jaarlijkse gemeentebal was dat geen probleem. De burgemeester schakelde de mannen van de plantsoendienst in. Ook voor het bal van de brandweer was vervoer geen probleem. Maar op trouwfeesten was het niet zo vanzelfsprekend.

Toen papa op een dag een telefoontje kreeg dat er wat was misgelopen met het vervoer, laadde hij noodgedwongen alle platen in een kruiwagen. Bij het afrijden van de stoep, maakte hij slagzij, zodat er een hele hoop plaatjes op de grond belandden en braken. Het was meteen papa's laatste optreden.

Jammer, want als papa er met z'n discotheek op uittrok, mochten Brigitte, Angela, ikzelf en Evi, die een jaar na mij geboren werd, vaak met hem mee. Frank en Dave waren niet welkom. Op elk feestje konden ze maar één keer komen. Na dat eerste bezoek was de boel gegarandeerd afgebroken. Ze gaven ook niet om dansen. Ze hingen liever de hele avond aan de toog. Pinten pakken tot ze van hun barkruk tuimelden en ambras zochten met wie erom durfde te lachen.

Als mijn zussen en ik mee mochten, dansten we een gat in de nacht. Nakomertje Stef, die zeven jaar jonger was dan ik, sloeg dan meestal half slapend vanaf een stoel de boel gade. Het waren heerlijke momenten, vooral voor Brigitte, die toen al een jaar of zestien was. Vanwege haar dikke borsten werd ze bij de slows soms zo stevig vastgenomen dat het leek alsof de mannen er op hun lijf een afdruk van probeerden te maken.

Maar ook Angela, Evi en ik genoten! Bij gebrek aan belangstelling van de jongens danste ik vaak op mijn dooie eentje, de ogen gesloten. Toen wist ik al dat ik later een lief zou zoeken dat ook van muziek hield. Ik zou hem vinden in een dancing, dat stond vast.

Toen ik nog een kleuter was, sprak papa Frans tegen mama en mij. Dat had hij in de tehuizen geleerd waar hij werd grootgebracht. Als ik papa antwoordde, moest dat in het Nederlands gebeuren. Papa wilde elke kans benutten om bij te leren.

Zodra ik naar de kleuterschool ging, probeerde papa Nederlands tegen mij en mama te praten. Dat was niet altijd even makkelijk. Soms leek het of hij zich in een hete kroket verslikte. Toch, hoe goed hij ook Nederlands probeerde te leren, droomde hij vaak over Italië, waar hij overigens nooit geweest was. Ook mama droomde mee. ‘Misschien moeten we naar Napels toe. Daar zou iedereen ons aanvaarden...’

Ik kon haar reactie begrijpen. In Wieze bleven we buitenstaanders. ‘Hé, pizzakakker!’ riepen de kinderen op school mij achterna. Waar ze dat vandaan hadden, wist ik niet. Ik had hun nooit verteld dat papa Italiaan was. Misschien had het met de 11 juliviering te maken. Dan hing zowat het hele dorp de leeuwenvlag uit. Papa weigerde hieraan mee te doen. Zo’n ‘vod’ kwam bij hem niet aan de gevel!

Dat werd hem niet in dank afgenomen. In De Brandnetel, het café waar alle flaminganten samenkwamen, werd er kwaad over hem gesproken, zeker toen papa – na het bezoek van de pastoor, die erop uitgestuurd was om het probleem aan te kaarten – twee vlaggen uithing: de Italiaanse

naast de Belgische. Hoewel papa het niet zo bedoelde, werd dat als een belediging beschouwd.

Het gevolg laat zich raden. We kregen nog meer scheldwoorden naar ons hoofd geslingerd. ‘Spaghettivreter’ bijvoorbeeld. Ik snapte het niet. ‘Waarom ben ik geen saucissenvreter?’ vroeg ik op een dag aan Brigitte. ‘Wij eten toch veel meer saucissen dan spaghetti?’ In plaats van te antwoorden moest ze lachen om mijn vraag.

Als gevolg van die 11 jultoeestand had ik maar weinig vrienden en vriendinnetjes. Ik had in die tijd eigenlijk alleen contact met de Van Mollekes, ook wel ‘de stinkbeestjes’ genoemd. Bij hen kwam er veel minder op tafel dan bij ons en mama schoof hun stiekem soms wat eten toe.

Dat er bij ons altijd genoeg eten was, kwam onder andere doordat we dieren hadden. Zo kweekte papa in de zomer konijnen, die hij ’s winters slachtte. We hadden kippen, die veel eieren legden, en zelfs een geit, die we konden melken.

Naast vlees, eieren en melk hadden we ook heel wat groenten. Die kwamen uit het moestuintje van papa. Hij kweekte er niet alleen salade, spinazie en boontjes, maar ook worteltjes en witlof. Papa werkte veel in de tuin. Ik hielp hem aardappelen planten. De tuin moest natuurlijk ook bemest worden en dus deed papa de beerput open. Dave en Frank moesten plat op hun buik naast de put gaan liggen. Met gestrekte armen lieten ze de emmers zo diep mogelijk in de stront zakken, om ze dan moeizaam weer op te hijsen. Terwijl mijn zussen hen met opgetrokken neuzen van achter het verandaraam in het oog hielden, ging ik helpen. Samen met papa nam ik de emmers over en goot ze leeg bij de groenten. Het stonk als de pest, maar ik was blij dat ik samen met mijn stoere broers nuttig werk leverde. Terwijl ik de emmertjes heen en weer droeg, zong ik vrolijk op een Russisch ritme van: ‘Kaliere, kakaliere, Kakalhier en kakaldaar!’

Omdat we geen diepvries hadden, werd er niets ingevroren. Als we te veel groenten hadden, maakte mama soep, die we met een boterham opaten. Op die manier hoefde er geen charcuterie gekocht te worden. Dat spaarde weer wat uit.

Mama kon toveren met het beetje eten dat er was. Ze zorgde ervoor dat er elke dag iets anders op tafel kwam: rabarberspijs, frikadellen, spaghetti of 'rode hond', want zo noemden we de dikke, rozige worst met een bloedrood plastic vel eromheen. Op het einde van de maand at ze zelf altijd wat minder. Ze had dan 'toevallig' weinig honger of voelde zich niet lekker.

Kimberly Van Mol zat in het eerste leerjaar bij mij in de klas. Ze zag er niet uit, stonk als een echt stinkbeestje en had altijd wel een snottebel aan haar neus hangen. Toch was ze heel lief. Ze zei dat ik haar beste vriendin was. Omdat ze dat voortdurend herhaalde, beschouwde ik haar ook als mijn eerste echte vriendin.

Hoewel ik op het gebied van rommel best wel wat gewend was, schrok ik toch toen ik de eerste keer bij Kimberly thuis kwam. Het hele huis was onvoorstelbaar vuil. Er lag niet alleen een dikke laag stof op alle meubels, het rook er ook muf. Overal moest je over stapels kleren klimmen waarvan nauwelijks te zien was welke stapel tot de was en welke tot de strijk behoorde. Omdat er in de kasten te veel rotzooi zat om de deuren nog dicht te krijgen, stonden ze meestal wagenwijd open. Ma en pa Van Mol zetten de rest van de rommel dan maar op de vloer, naast de stapels wasgoed. Tot overmaat van ramp hadden de Van Mollekes een zwak voor katten. Niet minder dan vier stuks doolden tussen de chaos rond, sprongen op het aanrecht, schurkten zich onrustig tegen de vuile potten en pannen, om dan weer spinnend een plaatsje te zoeken op een berg kleren.

Bij mijn eerste bezoek vroeg ik Kimberly of we niet naar de tuin konden. Daar was het al niet veel beter. Vader Van Mol deed in oud ijzer en dat bracht ook een ongelooflijke hoeveelheid rommel met zich mee. We gingen op een stapel verroest ijzer zitten, naast een paar onthoofde tuinkabouters.

Kimberly vertelde dat haar moeder in een restaurant schoonmaakte om een centje bij te verdienen. ‘Ze brengt dikwijls restjes mee, die wij dan opeten!’

Ik kon me niet voorstellen dat iemand uitgerekend mama stinkbeest vroeg als schoonmaakster, maar omdat ik mijn enige vriendin niet wilde verliezen, zweeg ik. Ik vroeg ook niet waarom Kimberly’s vader alsmaar doorging met oude broel te verzamelen. Hoewel hij af en toe eens iets verkocht – een verroeste fiets, een koffiezetapparaat waarvan de lampjes niet meer brandden, of zelfs een oude koelkast die hij had meegenomen tijdens zijn ‘toer’ langs het grofvuil dat op dinsdagmorgen buiten werd gezet – was de berg oude en onverkoopbare troep in de loop van de jaren onoverzichtelijk geworden. Het was zo overweldigend dat ik er de hele tijd met open mond naar zat te kijken.

Maar er kwam nog meer ongeloof in mijn ogen toen Kimberly haar pop ging halen. Net als Kimberly zelf had ze lange, rode haren. Maar de zijdeachtige haren van de pop waren niet ineengeklit. Ze golfd en sierlijk tot halverwege haar rug.

‘Ze heet Charlotte. Zoals een prinses!’

Kimberly had geen betere naam kunnen kiezen. De pop had inderdaad iets van een prinses. Ze droeg een jurk die zo stijf stond van de kant dat hij kraakte als je er met je hand over streek.

‘Heel, heel mooi.’

Hoewel ik het probeerde te verbergen, hoorde ik de jaloezie in mijn stem. Logisch toch. Elke verjaardag, elk sinter-

klaasfeest, elke Kerstmis vroeg ik om een pop. Steeds lag er een ‘nuttig cadeautje’ in de plaats. Een pakje met drie slipjes, een paar kousen, wat zakdoekjes... Dat uitgerekend Kimberly de pop bezat die ik al jaren wilde, vervulde me met een mengeling van bewondering en afgunst.

Vanaf dat ogenblik nodigde ik Kimberly zoveel mogelijk bij ons thuis uit. Ik hoopte keer op keer dat ze haar pop zou meebrengen, zodat ik ermee kon spelen. Soms gebeurde dat inderdaad. Dan voelde het alsof ik een kleine baby had waarvoor ik mocht zorgen.

Als ze haar pop niet mee had, haalden we samen kattenkwaad uit. Zoals die dag dat papa een veranda aan het huis bouwde. We wilden hem nadoen en zetten wat oude stenen op elkaar. Dat was onze oven. Maar toen we papier en dennenappels in brand staken, vatte een laaghangende tak van de oude perenboom vlam en moest Dave met een emmer water het brandje komen blussen.

Ik was toen al heel trots op hem, maar een paar maanden later kende mijn bewondering geen grenzen meer. Omdat we naast de pastoor woonden en er in de grote tuin van de pastorie een vijver was, hadden we soms last van ratten. Meestal zaten die in de kelder en stoven ze weg zodra het licht werd aangedaan. Maar op een dag...

Met een pak kaarten bouwde ik huisjes op de vloer van de veranda, die papa intussen voltooid had. Plots kwam er een grote muskusrat aangelopen. Het beest liep tot vlak voor mij en keek me met z'n brutale ogen recht in het gezicht. Ik wilde roepen dat Dave, die samen met een vriend naast mij aan zijn brommer prutste, me moest komen redden, maar alle geluid zat vast in mijn keel.

Pas toen de rat heel nieuwsgierig nog wat dichterbij schuifelde, schoot de knoop los.

‘Eeeeeek!’

Toen ging alles bliksemsnel. Het beest schoot ervandoor, in de richting van de keuken. In een reflex graaide Dave er naar. En kijk, wat maar één keer in je leven lukt, lukte nu! Het volgende ogenblik hield mijn broer de spartelende rat bij de staart in de lucht. Alsof het een speelgoeddiertje was, kletste hij het mormel uit alle macht tegen de pasgemetselde muur. Het bloed spoot eruit, maar dat vond ik wel fijn. Geen dood kon bloederig genoeg zijn voor dat rotbeest dat me de stuipen op het lijf had gejaagd. Ook Nico, Daves vriend, was niet bang uitgevallen. Toen Dave de dode rat met veel geweld op de grond kwakte, zette hij zijn voet erbovenop. Hoewel hij lichte turnsloefjes droeg, spatte het beest nu helemaal uit elkaar en werd het – samen met de witte sloefjes – in een bloederige brij herschapen.

Vanaf dat ogenblik had ik een immense bewondering voor Dave en Nico. Met hen in de buurt kon mij nooit iets overkomen!

Op een dag kwamen er bedden in huis. IJzeren stapelbedden. Die had papa na lang sparen gekocht.

Ik voelde me heel uitgelaten. Ik zou nu niet langer hoeven te slapen in het ‘roze bedje’, waar ik al heel mijn leven in lag en dat het laatste jaar zo klein was geworden dat ik er mijn benen niet meer in kon strekken. Ik zou een groot bed krijgen, helemaal van mij alleen! En wat nog mooier was: ik zou Kimberly kunnen vragen om een nachtje te blijven slapen. Ze kon in het bed boven mij. Evi moest dan maar bij mijn andere zussen op de slaapkamer.

Een vriendinnetje was voor mama nooit een probleem. Hoewel we, met kleine Stef op komst, intussen bijna met zeven kinderen in het kleine, tochtige huis leefden, was er altijd wel een extra plaatsje vrij. Niet alleen voor Kimberly, maar ook voor burens in nood. Een keer kwam er zelfs een

moeder met haar twee kindjes maandenlang in ons huis logeren. Ze was door haar man op straat gezet.

Kimberly vond het zalig op mijn kamer. Ze was zo gelukkig dat ze uit dankbaarheid haar pop aan mij gaf. Die mocht toen een hele nacht bij mij in bed.

Vanaf dat ogenblik drong ik er natuurlijk op aan dat Kimberly vaker bleef slapen. Tot die ene, vervloekte nacht...

Ik weet niet hoe laat het was, maar ik had het gevoel dat het al een uur of drie moest zijn, want ik kwam uit een diepe slaap. Plots voelde ik een hand op mijn lijfje. Ruwe, harde mannenvingers die aan een tepel frunnikten. Ik begreep niet waar die hand vandaan kwam, en deed mijn ogen open. In het vage licht van de maan zag ik naast mijn bed een gestalte staan, die ik herkende...

‘Frank?’

Onwillekeurig fluisterde ik de naam van mijn oudste broer, die toen al bijna twintig was. Hij antwoordde niet. Vaag zag ik hoe hij de wijsvinger van zijn vrije rechterhand op zijn lippen legde en – als wilde hij door die ene daad een geheim verbond met me sluiten – naar me knipoogde.

Intussen had hij onder mijn dunne nachtpon mijn tepel wat beter te pakken. Hij kneep er hard in. Veel te hard.

‘Au!’

‘Ssssst!’

Zijn stem klonk vijandig en ik rook alcohol. Hij had ongetwijfeld weer veel te veel gedronken. Ik zag het aan zijn ogen, die ik nu stilaan duidelijker kon onderscheiden.

Boven mij hoorde ik hoe Kimberly zich onrustig om-draaide. Had ik haar misschien wakker gemaakt?

Ik durfde niets te vragen, niets te zeggen. Ik durfde nauwelijks adem te halen. Ik wist immers waartoe Frank in staat was als hij gedronken had. Soms sloeg hij de hele boel kort en klein en wist hij er de volgende dag niets meer van.

Terwijl hij in mijn tepel bleef knijpen, kwam Frank naast mij op de matras zitten. Hoewel hij nu vlak bij mij was, kon ik hem vanwege de schaduw minder goed zien. Toch merkte ik hoe hij met zijn vrije hand aan zijn kruis begon te wriemelen en even meende ik het geluid te horen van een ritsluiting.

Tegelijk voelde ik hoe zijn dikke vingers naar beneden gleden, over mijn buik en lager nog. Omdat ik niet wilde dat hij me dáár zou raken, schoot ik overeind.

Als in een reflex stond Frank nu zelf op. Even hoopte ik dat hij de kamer zou verlaten, maar het volgende ogenblik zag ik een verbeterd en tegelijk gelukzalige trek om zijn mond verschijnen.

‘Mmmm’, gromde hij. ‘Mmmm...’

Toen mijn blik naar onder ging, naar zijn kruis, waar ook zijn hand zich bevond, zag ik...

Een wortel, schoot het door me heen, maar tegelijk wist ik dat het natuurlijk geen wortel was. Dit was...

Terwijl hij een keelgeluid maakte dat het midden hield tussen hijgen en grommen, begon hij zijn hand over de wortel te bewegen. Heen en weer en heen en weer. Ik wilde er niet naar kijken, probeerde me op iets anders te concentreren. Maar hoe kun je – zittend in een stapelbed en met zo’n groot gezwollen ding vlak voor je neus – niet kijken? Ik kon alleen mijn ogen sluiten, maar ik was tegelijk te zeer gefascineerd om dat te doen.

Terwijl hij niet eens de moeite meer deed om zijn mond te sluiten, begon zijn hand sneller en sneller te bewegen. ‘Ja’, zei hij nu. ‘Ja’ en ‘ja’ en ‘ja’ en ‘ja’.

Ik hoorde hoe de matras boven mij begon te kraken en vaag meende ik het stemmetje van Kimberly te herkennen. ‘Emilie?’

Het leek of Frank zich met het horen van dat ene woord

realiseerde dat ik niet alleen op de kamer was. Even plotse-
ling als hij aan de wortel was gaan trekken, stopte hij ermee.
Hij plaatste zijn handen op de bovenste matras en ik zag nu
pas goed hoe wanstaltig gezwollen dat ding intussen was.

‘Kimberly?’ vroeg hij.

Zonder het antwoord af te wachten zette hij een voet op
de onderste matras. Het volgende ogenblik hees hij zich op.

‘Kimberly’ tje?’

Ik dook onder de lakens, trok ze in paniek zo ver moge-
lijk over me heen.

Dit gebeurt niet echt. Ik droom, flitste het door me heen terwijl
ik mijn ogen heel stijf dichtkneep en mijn duimen op bei-
de oren perste. Ik ben hier niet. Ik ben hier niet. Ik ben hier niet.

Hoewel ik mijn ogen zo stijf dichtield dat ik onmogelij-
k kon zien wat er gebeurde, vulden mijn hersenen de
beelden in. Nu kruipt hij naast haar onder het laken. Nu slaat hij zijn
handen om haar heen. Nu voelt hij aan haar tepels, haar buik, haar...
Nu! Nu! Nu!

Als in een kramp voelde ik hoe mijn benen zich strekten.
Ik wilde het bed uit. Ik moest naar mama toe. Ik moest haar
vertellen dat Frank en Kimberly... Maar tegelijk was ik bang
om wat dan ook te doen. ‘Als Frank gezopen heeft, is hij zich-
zelf niet meer. Dan zou hij een moord kunnen plegen.’ Hoe
dikwijls had ik die zinnen al gehoord? Hoe dikwijls was de
politie de laatste maanden aan de deur geweest? Frank had
trouwens al in de cel gezeten. Meer dan eens. Als hij te veel
gedronken had, was hij tot alles in staat.

En dus bleef ik liggen waar ik lag, mijn hoofd onder het
laken, mijn ogen dichtgeperst, mijn duimen op mijn oren...

Gelukkig was het snel afgelopen. Hoewel ik onder het la-
ken lag, voelde ik de luchtverplaatsing toen Frank zich om-
laag liet zakken. Ik trok mijn duimen weg, kwam van onder
het laken tevoorschijn en zag hoe hij met onvaste stap de
kamer uit wankelde.

Ik bleef roerloos liggen. Wat moest ik doen? Zou ik Kimberly's naam roepen? Renden we naar mama toe? Deden we of er helemaal niets gebeurd was?

Maar toen ik Kimberly zacht hoorde snikken, werd het me te veel. Zonder haar reactie af te wachten sprong ik mijn bed uit en snelde ik de kamer uit. De trap af. Naar beneden, waar papa en mama sliepen. Ik sprong hun kamer binnen, knipte het licht aan, stond rillend van emotie naast hun bed.

Papa kroop nog dieper onder de lakens, maar mama was direct klaarwakker en zat al rechtop in bed.

'Emilie? Wat is er?'

'Frank! Hij is op m'n kamer geweest. En hij heeft... Niet alleen met mij, maar ook met Kimberly...'

Het volgende ogenblik had mama me al bij de arm. Ze kneep zoals ze me nog nooit eerder geknepen had. Het leek wel of ze me pijn wou doen.

'Wat? Wat is er gebeurd, Emilie? Wat wilt ge zeggen?'

'Frank. Hij heeft... Met zijn piemel voor mijn gezicht... En dan heeft hij Kimberly... Hij is bij haar in...'

'Ge liegt!'

Een klap striemde als een zweeps slag op mijn wang.

Verdwaasd hapte ik naar adem. 'Ik lieg niet. Frank is op mijn kamer geweest. Hij...'

Een nieuwe klap in mijn gezicht. Harder nog dan de vorige.

'Ge liegt, Emilie. Ik zeg u dat ge liegt!'

Mama was zo boos dat haar stem ervan oversloeg. Ik voelde aan mijn wang. Ik wist niet wat het meest pijn deed: de klap of het feit dat ze me niet geloofde.

Terwijl papa nu toch van onder de lakens kwam gekropen, zijn mond heel ver opengeewde en door zijn verwarde haarbos krabde, trok mama me dicht naar zich toe. Met woedende ogen keek ze me aan.

‘Ik wil dit nooit meer horen, Emilie’, fluisterde ze. ‘Nooit meer! Ge moogt dit nooit meer zeggen.’

‘Wat mag ze nooit meer zeggen?’ vroeg papa nog steeds half slapend.

‘Niets!’ beet mama terug. ‘Draai u om en doe uw ogen weer dicht.’ Ze wendde zich opnieuw tot mij. ‘En gij, terug naar uw kamer. En ge weet het! Geen woord meer. Ik wil die leugens niet horen. Ge hebt gedroomd. Meer niet.’

Ik begon nu bijna zelf te twijfelen. Had ik het dan echt gedroomd?

Maar toen ik opnieuw in mijn kamer kwam en Kimberly’s bange ogen zag, wist ik wel beter.

‘Wat heeft uw mama gezegd?’

Ik slikte, hield mijn hand op mijn wang en kroop onder de lakens. Pas toen ik hoorde dat Kimberly opnieuw ging liggen, durfde ik te antwoorden.

‘Niets. Ze sliep nog. Ik wilde haar niet wakker maken.’

Veertien dagen later deden Kimberly en ik onze eerste communie. Samen met ons waren er nog vier andere kinderen die beloofden dat hun zieltje voor eeuwig aan God zou toebehoren.

Ik droeg een witte jurk met rode bolletjes en mijn haar was lang en gekruld. Ik vond mezelf veruit het mooist. De andere meisjes – Kimberly inbegrepen – droegen kleren in jute. Dat was toen volop de mode. Ik vond het maar niks. Alsof ze een patattenzak droegen. Mijn jurk was veruit het duurst en ik zag hoe de mensen mij bekeken met ogen van hoe-kunnen-ze-zoiets-duurs-betalen? Ik was toen heel trots op mijn mama. Zij gaf me veel meer dan andere moeders hun kinderen gaven.